

Podružbljanje vzgoje otrok

Razgovor z Janezom Železnikom o celodnevni osnovni šoli

Komite občinske konference Zveze komunistov Bežigrad je na svoji seji danes vso podporo tistim, ki si prizadevajo, da bi ideja o celodnevni osnovni šoli čimprej postala resničnost. Med njimi je tudi Janez Železnik, predsednik odbora za šolstvo, kulturo in telesno kulturo izvršnega sveta občinske skupščine. Zato smo z njim pripravili pogovor o tej pomembni novosti v našem šolstvu.

»Ideja o celodnevni šoli je pravzaprav že stara, uvedena pa je že tudi marsikje po svetu. Pri nas je izoblikovana že od leta 1959, torej od reforme današnje osnovne šole. Doslej se je uresničevala kot podaljšano bivanje v šoli, zdaj pa bo ideja zaživela v svoji pravi obliki.

Celodnevna osnovna šola ne pomeni celodnevni pouk, ampak začetek podružbljanja vzgoje in izobraževanja otrok. Dosledaj je šola otrokom posredovala znanje, od staršev pa je zahtevala, da so otrokom omogočili pisanje domačih nalog, utrjevanje snovi, da so z njimi prebili veliko časa. Dosledaj se je osnovna šola vedno podaljšala še na življenje v družini. Tak vidik pa terja poleg enakih pogojev v šoli tudi enake pogoje za vse otroke v družini — in ob temu se začnejo poglobljati socialne razlike, ki imajo posledice tako pri intelektualnem kot pri socialnem razvoju otroka.

Razveseljivo je, da tudi naša družba daje vedno večji poudarek vzgoji in izobraževanju. To se je pokazalo tudi na republiškem in zveznem kongresu Zveze komunistov, ko sta bili izobli-

vani samostojni resoluciji o vzgoji in izobraževanju. Že v njih je nakazana smer oblikovanja celodnevne šole.

• Na kakšnih programih temelji ta novost?

»Sedanjí učni načrt in predmetnik osnovne šole bo treba predelati, skrajšati in upoštevati, da je celodnevno bivanje v šoli kombinirano učenje, počivanje in utrjevanje snovi.

Otroci bodo morali v šolo priti v določeni uri — tako se bo pouk pričel ob osmi

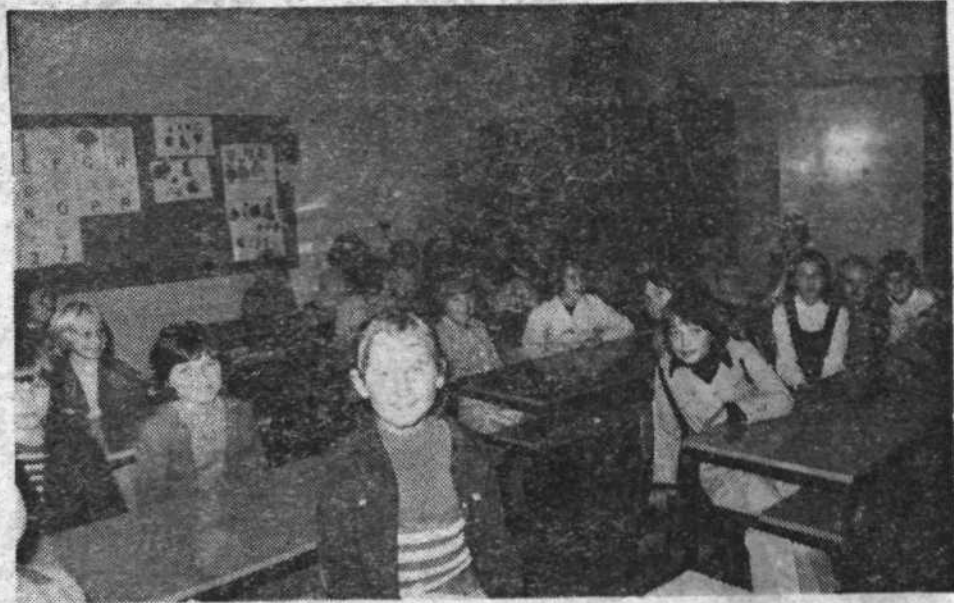
Janez Železnik, član izvršnega sveta občinske skupščine Bežigrad

uri. Seveda bodo lahko učenci prihajali v šolo že prej — starši jih bodo lahko pripeljali že takrat, ko bodo odhajali v službo — ob šesti uri ali prej.

Najprej bodo imeli otroci dve do tri ure pouka, nato pa bo na vrsti nekaj ur organizirane dejavnosti, ki bo namenjena predvsem sprostitvi. Sledila bo malica, po počitku pa bo še uro, dve ali tri pouka. Po kosilu

se bodo otroci spočili in igrali, potem pa bodo nekaj časa posvetili utrjevanju snovi ter pisanju domačih nalog. Učitelj bo snov z njimi pregledal, jo utrdil in s tem zaključil dnevno začeto delo. Popoldne se bo šolar ob 16. uri ali nekaj pozneje vrnil v družino brez vseh obremenitev. Doma ne bo treba pisati nobenih domačih nalog, staršem ne bo treba postavljati neprijetnih vprašanj: »Si se že vse naučil, si že napisal domače naloge?« Družina bo zdaj sproščena in to pomeni novo kvaliteto v življenju družine, pa tudi v samem pouku. Vsekakor pa bo celodnevna šola pomenila tudi velik korak k izenačevanju pogojev za osnovnošolsko izobraževanje.

Seveda ta zamisel pred realizacijo terja še vrsto drugih rešitev, med katerimi je na prvem mestu prav gotovo rešitev vprašanja prostora. Osnovna šola bo morala imeti vsaj enozemski pouk — takih šol pa je za Bežigradom le malo: Vita Kraigerja ter Franca Ravbarja v Dolu, te pogoje skoraj izpolnjuje tudi osnovna šola Franceta Bevka. Zaprtim šolskim prostorom pa se bodo morala pridružiti še zunanja igrišča, ki bodo pomagala ustvariti sproščeno vzdušje, tako da otrok ne bo napet odhajal domov. Šole bodo morale imeti tudi kuhinje, ki bodo vsak dan poskrbele za tople obroke, seveda pa ob vseh teh »tehničnih« faktorjih ostaja najpomembnejši človek — ustrezno usposobljen učitelj. Nov način pouka bo od njih terjal veliko več znanja in napora. Znanja predvsem takrat, ko bodo morali učitelji organizirati razne dejavnosti, ki bodo dopolnjevale življenje otrok v šoli — torej pri vodenju raznih krožkov. Učitelji bodo morali najti pot, s katero bodo otroke vključili v tiste dejavnosti, ki otroke po nagnjenjih najbolj privlačijo.

Zato bo treba zagotoviti stalno usposabljanje učiteljev za tako organizacijo pouka, kar bo predvsem naloga kadrovskih šol — pedagoške akademije in filozofske fakultete.

Seveda se bodo ob uvajanju celodnevne osnovne šole pojavila še nova vprašanja, ki pa jih bodo morali z roko v roki reševati učitelji, starši in družbeni dejavniki v občini. Vsi bodo morali biti seveda kar najbolj seznanjeni z novostjo, zato bodo še ta mesec sklicali aktiv vseh komunistov, ki delujejo v osnovnem in srednjem šolstvu ter otroškem varstvu.

• Kako bo s celodnevno šolo v naši občini?

»Z organizacijsko enoto Zavoda za šolstvo Ljubljana smo se dogovorili, da bo začela s postopnim uvajanjem celodnevne šole osnovna šola Franceta Bevka. Ta šola sicer nima (za zdaj) najboljših prostorskih pogojev, zato pa ima veliko prednost v tem, da je že v dosedanjem delu učiteljski zbor uspel izredno rahločutno in premišljeno razviti take učno-vzgojne oblike dela z učenci v podaljšanem bivanju, ki omogočajo preraščanje v celodnevno organizacijo pouka. Seveda pri tem pričakujemo prav tako zavzetost pedagoškega zbora, kot jo je pokazal dosedaj. Na tej šoli bodo pomladi prešli na celodnevno obliko šole v oddelku prvega in drugega razreda, postopoma pa bodo s tem začeli še v preostalih razredih.

Celodnevna osnovna šola seveda ni le stvar učiteljskega zbora in samoupravnih organov na šoli. Prav tako zadeva tudi krajevno skupnost, prebivalce ter delavce v temeljnih organizacijah združenega dela na področju te krajevne skupnosti. Zato bomo v krajevni skupnosti Posavje ustanovili poseben štab, ki bo skupaj z osnovno šolo čimprej pripravil vse potrebno za prehod na celodnevno šolo.

• Ali bo celodnevna šola le na Posavju?

»Seveda se bo ta novost sčasoma razširila po celi občini. Po sklepu zadnje seje komiteja občinske konference ZK Bežigrad in stališčih občinskega izvršnega sveta bomo po vseh krajevnih skupnostih ustanovili štabe za uvedbo celodnevne osnovne šole. Ti štabi, v katerih bodo predstavniki vseh zainteresiranih dejavnikov s terena, morajo izdelati programe, po katerih bodo zagotovili pogoje za uresničevanje nalog, ki jih zastavlja uvedba celodnevne šole.

Ob tem je treba povedati še to, da tu ne gre za eksperiment, kot se sem ter tja rado sliši, ampak je zaradi že omenjenih ciljev to začetek, ki bo sicer zahteval mnogo moči, vendar bo naš osnovni šoli prinesel novo kvaliteto.

Bistveno vlogo bodo imeli seveda učitelji, ki bodo morali biti za svoje delo tudi bolj ustrezno nagradjeni kot doslej — torej primerno materialno stimulirani,« je dejal Janez Železnik.

STANE DROLJČ

OCENJUJEMO ZBORE VOLIVCEV

»Letošnji zadnji zbori volilcev so bili le malokje dobro pripravljeni. Ta trditev seveda ne zadeva prav vseh zborov, vendar bi bilo moč odbornikom marsikje očitati, če že ne zanemarjanje svoje osnovne dolžnosti pa vsaj veliko malomarnost.

Na tajništvu občinske skupščine, koder so pregledovali zaključke zborov volilcev oziroma predloge in zahteve občanov, so na žalost ugotovili, da 27. volilna enota — Tomačevo, 29. volilna enota — Ježica, 30. in 31. volilna enota — Črnuče, 32. volilna enota — Nadgorica in 17. ter 18. volilna enota — Savsko naselje, občinski skupščini sploh niso dostavili zapisnika zborov volilcev. Kako naj potem občinska uprava odgovori na želje volilcev oziroma upošteva njihove predloge pri sestavi družbenega plana za leto 1965, ni jasno.

VELIKO RAZUMEVANJA

»V drugi polovici novembra je bila redna skupščina občinske zveze prijateljev mladine. Skupščina je obravnavala dosedanje delo in naloge za v bodoče. Ugotovili so, da so bili v zadnjih dveh letih, kolikor časa je poteklo od zadnje skupščine, napravljeni določeni premiki v obravnavanju in reševanju problematike na področju dejavnosti društev prijateljev mladine. Dosežen je bil napredek pri prizadevanjih za pomoč družini, zlasti pri pomoči zaposlene matere, pri skrbi za vzgojo otrok itd.

Poudarili so, da je skupščina občine Bežigrad pokazala za dejansko reševanje nalog na tem, za splošni družbeni razvoj tako pomembnem področju, zelo veliko razumevanja. O tem govorijo tudi dosežki pri izgradnji novih šolskih in drugih prostorov. Odprti sta bili šoli Mirana Jarca in Danile Kumar. Pri tej šoli je bila dograjena tudi telovadnica, prav tako pri šoli Maksa Pečarja na Črnučah. Za potrebe vzgojnovarstvenega zavoda Sneguljčica, so bili preurejeni bivši prostori zdravstvenega doma v Lavričevi ulici.

BEŽIGRAD PRED DESETIMI LETI

Ureditev omenjene ustanove predstavlja spodbudni primer pri nadaljnjem širjenju vzgojno-varstvene dejavnosti.

IN MEMORIAM ŽIVKO LOVŠE

»Ob koncu novembra je neizprosna smrt mnogo prerano izrgala iz naših vrst vzornega šolnika, izvrstnega pedagoga, pobudnika in ustanovitelja taborniške organizacije, zaslužnega voditelja in prijatelja mladine ter neumornega političnega delavca, tovariša Živka Lovšeta, pedagoškega svetnika ter profesorja na višji gospodinjski šoli v Grobljah pri Domžalah.

Vsi, ki smo poznali Živka Lovšeta, ga bomo pogrešali pri nadaljnjem delu. Ostal nam bo v neizbrisnem spominu kot pobornik socialistične miselnosti, vzoren voditelj in vzgojitelj mladega rodu ter iskren tovariš in prijatelj. Pogrešali ga bodo tudi njegovi številni sodelavci iz časa vojne kot velikega pobornika bratstva med Srbi in Slovenci.

SAMOPRISPEVEK ZA ASFALT

»Kakor je povedal občinski odbornik Anton Vodnik, so občani v Turnerjevi ulici zbrali doslej že 490.000 dinarjev za asfaltiranje te skrajno zanemarjene ulice, po kateri se morajo vsak dan prebijati do svojih domov. Pričakujejo, da bodo občani za asfaltiranje te ulice zbrali še okrog 150.000 dinarjev, nakar bo prišlo na pomoč tudi občina, tako da si občani na tem območju za prihodnjo pomlad končno zares lahko obetajo asfaltno cestišče in slovo od jam, blata, luž in prahu.

UKREPATI PREVENTIVNO

»Zbor delovnih skupnosti je sicer na ločenih sejah, pa tudi na skupnih sejah večkrat razpravjal o stanju našega gospodarstva, vendar pa nikdar ni delal ali ukrepal preventivno. Zbor naj bi prav zato v prihodnje globlje analiziral stanje našega gospodarstva in na osnovi takšnih analiz sprejemal določene ukrepe, še preden bi prišlo do kakršnihkoli anomalij. Pri izbiranju kandidatov za nove odbornike občinske skupščine je torej treba upoštevati tudi to dejstvo.

PREDLOGI ZA KANDIDATE

»Najširši izbor kandidatov za nove odbornike zahteva predvsem občinska skupščina. Kot posebno novost novega volilnega postopka naj omenimo evidentiranje ali javno zbiranje predlogov za kandidate, ki jih bomo volilci potem izbrali na zborih volilcev kot kandidate za odbornike in volili na volitvah prihodnje pomladi.

Za kaj gre torej pri takolimenovanem javnem zbiranju predlogov za kandidate? Kandidate za nove odbornike občinske skupščine naj bi ne izbrali predvsem in samo razni družbeno-politični organi, društva in organizacije, temveč zares kar najširši krog občanov. Zakaj? Vsak občan naj bi po lastni presoji in predurku (argumentirano) predlagal kot možnega kandidata za odbornika svojega terena ali delovne organizacije človeka, ki je po njegovem mnenju kar najbolj sposoben za takšno delo, in ki bo v resnici kar naj-

aktivnejše — v okviru možnosti — zastopal interese svojih volilcev.

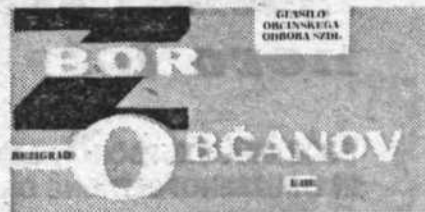
OBCNI ZBOR INVALIDOV

»Krajevna organizacija invalidov Bežigrad, ki šteje 90 članov, ugotavlja pred občinim zborom, da so predvideni letni plan dela v celoti izpolnili. Posebno skrb so posvetili invalidom, ki zaradi nizkih osebnih prejemkov ne bi mogli izkoristiti letnega oddiha na morju ali v planinah, kar pa jim je iz zdravstvenih razlogov nič kako priporočljivo. V poletnih dneh so osim najbolj potrebnim članom zagotovili brezplačni oddih na morju. Vsa zahvala gre pri tem delovnim kolektivom, ki so nudili brezplačna mesta v svojih počitniških domovih ali pa denarne prispevke ter tako pripomogli k izvedbi te naloge.

NOVA TELOVADNICA V STOŽICAH

»Pred dnevom republike so pri osnovni šoli Danile Kumar v Stožicah odprli novo telovadnico. S tem objektom je poleg šole tudi Partizan Ježica prišel do mnogo boljših pogojev za delo. Ker telovadnica ni opremljena, bo telovadno orodje posodil Partizan. Montirati morajo še zaščitne mreže na oknih, potlej pa bo telovadnica vsestransko uporabna. Upamo, da bodo to storili čimprej, saj je mladina dolgo čakala na to lepo telovadnico.

Na otvoritev so pionirji osnovne šole povabili tudi olimpijskega zmagovalca Mira Cerarja. Za se vabilu ni mogel odzvati, vseno pa so ga imenovali za častnega člana.

DECEMBER 1964